

UNITÁRIUS ÉLET

XLVIII. évfolyam 9. szám

1994. szeptember

Ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság

(2 Kor. 3,17.)

„Adjunk hálát az erős Istennek,
Mennynek és földnek teremőjének,
Teremtőmények bölcs gondviselőjének
S éltetőjének.”

– írja egy XVI. sz. régi egyházi énekünk. Egyházunk ünnepei rendjén a három keresztény ünnep mellett, kiemelkedik a szeptember utolsó vasárnapján tartott őszi hálaadás ünnepe.

Az ünnep kialakulásában szerepet játszott egyfajta népi vallásosság, mely ősszel a terménybetakarítás után külön ünnepkörben adott hálát az áldásért. A tavaszi vetéstől az őszi aratásig, szüretig, mennyi fáradságos munkával telt a nap, mennyi fohász, mennyi imádság kísérte az emberek életét. Hitük és reménységük jelen volt a hétköznapiakban is. És nem feledkeztek meg megköszönni az isteni gondviselést, az áldást.

Pedig általában elfelejtkezünk a háláról. Arról, hogy mindannyian adósok vagyunk. Adóssai Istennek, mennyei Atyánknak. Az őszi hálaadás ünnepe épp erre emlékeztet minket.

Imádságainkban sokkal többször kérünk, mint ahányszor hálát adunk. Örülünk, ha túl vagyunk egy hosszabb betegségen, életünk egy-egy nehezebb időszakán, és mégis a hálára, a köszönömre már nem futja erőnkől, nem érezzük a lelki késztetettséget. Általában úgy érezzük, ha felhők tornyosodnak felettünk, hogy ártatlanul büntet minket az Uristen. A gondot, a bajt, a nehézséget büntetésként fogjuk fel. „Azt bünteti az Úr, akit szeret” – vigasztal az Írás.

A szeretet és megbocsátás Istene nem büntet, hanem nevel, tanít minket, és sokszor próbára tesz. Vajon elég erős-e a hited, az akaratod? Lázadozunk sorsunk ellen, nem akarjuk elfogadni a reánk szabotakat. Hát ilyen szemlélettel hogyan is tudunk még mindezek után hálát adni, „hálás szívvel, vidáman”.

Gyermekeinket is úgy neveljük, hogy ha ajándékot kapnak, köszönjék meg azt. És nem csupán udvariasságból. A hála és köszönet nem csupán gesztus, hanem lelkiület, emberség is egyúttal.

Köszönöm a hitet Uram! Köszönöm, hogy tagja lehetek egy közösségnek, mely Isten országának építésén fáradozik. Köszönöm, hogy elhívtál, megszólítottál, hogy feladatokkal látsz el. Még akkor is, ha sokszor nehéz ez a felelősség, jóakaratomat, jószándékunkat félremagyarázzák! Köszönöm, hogy nevelsz, hogy próbára teszel, hogy nehézségekkel kell szembenézni. Köszönöm, hogy nevelsz azokon keresztül, akik szeretnek és azokon keresztül, akik nem.

Hitünkben találkozunk Istennel, aki megszólít és felszabadít minket. Feladatokra szabadít fel. Megbocsátók szeretetével magához emel és ölel. A hitnek ez a csodálatos felszabadító ereje tette oly erőssé a názáreti Jézust, a mi példaképünket is, hogy a Szentlélek ereje sütött át rajta. A gyógyítás, a tanítás fejében soha nem várt köszönetet. Mi is úgy cselekedjünk, hogy ne mi várjunk a jócselekedetek fejében fizetséget, hanem adjuk tovább másoknak, akik még inkább rászorulnak. Ha lelki kincseket, szellemi gazdagságot kapunk utra valóul földi életünkhöz, másoknak is adjuk tovább, ők is részesüljenek belőle.

Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjük a Mindenható Istent, hogy küldjön aratókat, akik bölcsen és szelíden, felelősséggel és felszabadultan művelik Isten országának szántóföldjét!

„Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság.”

Ámen

„Isten megáldja a benne bízókat,
Megerősíti hittel a gyarlókat,
Megvilágosít homályos szíveket,
Sötét elméket.

Az Uristennek mindezekért legyen
Dicséret és nagy dicsőség mennyégben,
Hogy így táplálja az ő igéjében
Lelkünket. Ámen.”

Orbókné Szent-Iványi Ilona

Az Erdélyen kívüli magyar unitarizmus története a XVI és XVII. században

Az alföldi unitárius misszió lényegesen kedvezőbb feltételek között indult, mint Egri Lukács működése. A gyülekezetek egy része, a Partiumhoz tartozván, közvetlenül Kolozsvár kisugárzásában maradtak. A török fennhatóság alá került keresztény egyházak viszont a tolerancia biztonságát élvezték, miként erről már volt szó. Írásbeli emlékei is maradtak az unitárius hitéletnek. Egyre több emléke kerül elő annak is, hogy irányításába személyesen Dávid Ferenc is befolyt. A térítések indulása egyháztörténetileg fontos eseményhez, a Nagyváradi Disputációhoz kapcsolható.

A Nagyváradi Disputáció és hatása

1569. október 20-ra fényes gyülekezet jött össze Nagyváradon.

Az unitáriusok és reformátusok végleg tisztázni akarták, és megfogalmazni álláspontjukat a Szentháromság kérdésében. Ehhez hasonló hitvita már több is volt, de különleges értéket adott neki a fejedelem és az ország előkelőinek megjelenése, a mindkét fél részéről felvonultatott szellemi és lelki vezetők kiválósága és az alapos felkészülés. Nem ide tartozik a disputa taglalása, mert az hittantörténet. Sokkal fontosabb szempontunkból annak eredménytelensége és néhány érdekes mozzanata. Az egyik ilyen mozzanat az, hogy unitárius egyházközségek már a disputa előtt, tehát 1569 előtt is voltak Erdélyen kívül, a Partiumban. A vita elején ugyanis mindkét fél előterjeszti a vita feltételeit, és Méliusz azt kívánja, hogy az unitáriusok közül egyedül Dávid Ferenc vitázzon. A kívánságra Dávid Ferenc meglehetősen ingerülten reagál: „Aszt akariátok, hogy én egyedül disputállyac ellenetec. Ha egyedül akartam volna a Disputacionac terhét viselnem, mi szükség volt volna Erdéltől és innét Magyarországtól az én Atyámfiait mellém hínom.” Sajnos azt nem említi, milyen helységekből hívta Atyafiait. Egyébként azt régen tudjuk, legalábbis feltételezzük, hogy Dávid Ferenc ösztönzője és irányítója volt az unitárius misszióknak Erdélyen kívül. 1994-ben, a Klaniczay – Emlékkönyvben a kiváló Dávid Ferenc-kutató, Balázs Mihály közzétett néhány hiteles Basilius-levelet, amelyek egyértelműen igazolják ezt a tényt. Kiderül, hogy az Alföld prófétája, Basilius és egyházunk alapítója rendszeres kapcsolatban álltak a térítés kérdésében, és a misszió átgondolt tervszerűséggel történt.

A „Nagyváradi Disputáció” zárószavai között mondja János Zsigmond fejedelem: „Minec utánna az Istennec kegyelmességéből e szeglet földnec választott feidelme vagyunc, Tisztünc szerint nem csak a mű alattunc valoknac testeknec oltalmazására akartunc gondot viselni, Hanem még lelkekre is. Hogy az igazságban megépülhessenek, És az Antichristus tudományától megszabadulhssanac.”.....„De látom, hogy az ellenkező fél csac tétováz, És az igazságnac kijelentésére nem ügyekezic.”.....„A mű birodalmunkban szabadon valahol akariátoc és valamikor akariátoc disputálhattoc...”.....„De miért hogy láttyuc, hogy csac elkörülitec az igazságot és a kérdésre felelni nem akartoc directe, Most a Disputacionac véget vetünk.”... A fejedelmi zárószó két tényről tanúskodik. Az egyik az, hogy a Nagyváradi Disputa hit-tanilag eredménytelen maradt, mert egyik fél sem győzött annyira, hogy a másik elismerje vereségét, és a győzteshez csatlakozzon. A másik tény az, hogy a fejedelem következetes maradt a vallásszabadság tiszteletéhez, erőszakot nem alkalmazott, de hitének győzelmét mégis akarta, és győzelemig tartó hitvitákra ösztönzi az unitáriusokat.

A fejedelem szóbeli biztatásával indul meg a tervszerű és jól szervezett unitárius hittérítés az Alföldön, majd a Dunakanyarban és a Dunántúlon is, és ennek alföldi prófétája Basilius István.

Ki volt Basilius István?

Alapjában véve szomorú sorsú ember. Nagyszerű tehetségű szerző és gondolkodó, kiváló szervező, mélyen hívő ember, aki hitéért bármikor kész életét is feláldozni. Fáradhatatlan a jó szol-

gálatában és az igazság keresésében. Dávid Ferencnek méltó segítőtársa, sőt kiegészítője a térítő munka területén, mert amíg egyházalapítónk az elvi irányítást végezte, e prófétai lelkületű misszionárius a gyakorlat mestere volt. – Teológiai munkássága sem jelentéktelen, és könyvei gyakran kényszerítették sajtóharcra Méliuszokat. Dávid Ferenc tragédiája után meghasonlott közvetlen munkatársaival, a hódoltsági, alföldi unitárius lelkészekkel, akik kemény hangú levelekkel ostromolják. Amikor pedig közéjük megy békítésre, útja eredménytelen marad. Úgy látszik az új fejedelmek nem értékelik állásfoglalását a per idején, és megkeseredett emberként hal meg.

1520 körül születik Kolozsváron, és hihetileg tanulmányait szülővárosában kezdi. Magasabb képzésre Wittenbergbe megy, akárcsak Dávid Ferenc. 1549. július 23-án jegyzik be nevét az egyetem Albumába (anyakönyvébe) Stephanus Basilius Clausen-burgiensis Transylvanius néven. Az 1550/51-es tanév első félévében a jénai egyetem hallgatója Stephanus Transylvanus Clausen-burgiensis néven.

Hazatérve peregrinációjából, szülővárosában lesz előbb lektor, majd 1555-től rektor (bár ez utóbbi tevékenységének csak 1588-tól van írásbeli dokumentuma). Még ez év elején szülővárosa egyik magyar prédikátorának választják, de nem marad sokáig, hanem Rettegre kerül, ahol első kislánya születik. 1561-től kezdve többször visszahívják Kolozsvárra, eredménytelenül. Ettől függetlenül megmarad szülővárosa polgárának, sőt háza is van a városban.

1569-ben indul térítő körútjára, és összesen kilenc helység meghódításáról tudunk, mint tevékenységének eredményéről. Két évig lelkész Belényesen, és azt központjává teszi. Innen látogatja meg a környező városokat és hitvitákat tart, tudományos munkásságot is folytat. Gyulafehérváron 1568-ban jelenik meg első műve, „Egynéhány kérdések a keresztyéni igaz hitről”; Gyulafehérváron jelenik meg másik könyve is 1568-ban, „Az apostoli Credónak rövid magyarazattya”. 1569-ben választ ír Czeglédy György és Károlyi Péter ellene írt támadásaira. 1571-ben három beszédet ír a Szentháromság kérdéseiről. 1579 esztendőben védelmébe veszi a Dávid Ferenc-ellenes unitárius papok álláspontját, míg 1580-ban Dávid Ferenc szellemi öröksége ellen támad „Tíz szörnyűségek, melyek Krisztus nemimadásából támadnak”. 1583-ban „Kátét” ír, és 1587-ből maradt fenn eddigelé egyetlen latin nyelvű munkája: „Themata sive propositione defensione innovationis” címen. 1577-ben Tasnádon lelkészkedik, és ez az alföldi missziótól való elfordulását is jelenti. Különböző községekben lelkészkedik, de Dávid Ferencel és fejlődő irányzatával véglegesen szembefordul, és megmarad az unitarizmus hatvanas évekbeli értelmezésénél. 1579-ben újra végiglátogatja egykori térítésének színhelyét. Vissza akarta hozni a fejedelmi udvar és Blandrata által diktált unitarizmusára az alföldieket, teljesen eredménytelenül. Sőt írásban is, szóban is igen kemény támadásokat kapott, így útja teljesen eredménytelen volt. Viselkedését nem tekinthetjük oportunistának, sokkal inkább konzervatív álláspontnak, amelyhez hűségesen ragaszkodott. Ha teológiai munkáját nézzük, egyetlen lépést sem tesznek Krisztus nemimádása felé, és hűségesen tükrözik Dávid Ferenc tanításait, amiket a hatvanas években vallott.

Basilius István további élete teljesen elszürkül. Különböző erdélyi gyülekezetekben próbálkozik, keresi a fejedelem kegyeit, önkéntes szolgálatokat téve nekik. Eredményt azonban nem ér el. 1592-ben hal meg. A továbbiakban életének fényes szakaszával foglalkozunk, amikor valódi prófétaként hirdeti az unitárius igazságot. Ezzel kapcsolatban térünk ki az alföldi misszió történetére, és a többi munkatárs egyéniségére és életére.

Szász János

BÚCSÚZUNK

Szomorú szívvel kellett tudomásul vennünk magyarországi és erdélyi unitáriusoknak egyaránt, hogy 1994 augusztus 4-én, csütörtökön, elhunyt **GÖNCZ MIHÁLY** nyugalmazott lelkész.

Göncz Mihály és felesége gyermekeik kitelepítése után érkeztek meg Magyarországra, és találtak otthont nagyobbik lányuknál és annak családjánál Győrben 1990. júliusában. Itt vette át 1992 szeptemberében a győri illetve ehhez tartozó szórványgyülekezetet, és végzett érdemes munkát egészen haláláig. Tervét, hogy a győri unitáriusok és a szórványban élő hívek számára templomot építhet, korai – életének 66. évében bekövetkezett, halála akadályozta meg. A templomépítést indokoltá tette volna az általa meglátogatott és pásztorolt hívek számának nagyméretű növekedése. Göncz Mihály, kitelepülése előtt, évtizedekig szolgált erdélyi unitárius gyülekezetekben. Teológiai tanulmányait 1947–51 között végezte el, s első állomáshelye a vadadi unitárius egyházközség volt, ahonnan – rövid megszakítás után – áthelyezést nyert a sepsiszentkirályi egyházközségbe. Ezt követően, két éven keresztül, Nyárádgálfalván tevékenykedett, majd 1962-től 1990

dében méltatta a szolgatárs érdemeit, Kászoni József lelkész sírjánál imát mondott.

Amint hozzátartozó szeretteitől tudtuk meg élet- és hitfelfogását, e néhány szóban találta összefoglalhatónak: „Az istenfélelem az erkölcsös élet alapját képezi. Feladatunk hű teljesítésére buzdít. Oly eszmény, mely a bajban vigaszt, a veszélyben kitartást, a halálban megnyugvást ad. Tiszteletben tartani és ápolni kell.”

május 1-ig, nyugalmazásáig az alsó-felsőszentmihályi egyházközségben teljesített lelkészi szolgálatot. Tevékenysége mindenütt gyümölcsöző volt, mert a lelkészi munkát nagymértékben jellemezte az igazi és áldozatos gyülekezeti építés. Szentkirályon kántori lakás, Szentmihályon gyülekezeti terem építése, templomok javítása, egyházközségi épületek karbantartása jellemezte tevékenységét.

Temetési szertartására 1994. augusztus 9-én du 5 órai kezdettel került sor; a győri katolikus temetőben ravatalozták és állták körül koporsóját felesége, gyermekei, vejei-menye, unokái, testvére, hozzátartozó rokonai és az általa pásztorolt gyülekezetek tagjainak nagy száma. Bencze Márton püspökhelyettes beszé-

Az IARF európai konferenciáján elfogadott NYILATKOZAT 1994. július 22.

A Romániai Unitárius Egyház meghívásának eleget téve, a Szabadelvű Vallások Nemzetközi Szövetsége (International Association for Religious Freedom; IARF) a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben „A vallás és az emberi jogok Európában” címmel egy konferenciát tartott. E konferencián Ausztria, a Cseh Köztársaság, az Egyesült Államok, Észak-Írország, Franciaország, Hollandia, Magyarország, Nagy-Britannia, Németország, Oroszország, Románia és Svájc állampolgárai vettek részt, akik számos egyházi közösséget képviseltek.

E konferencián megvizsgáltuk, hogy miképpen érvényesülnek az emberi jogok az egyes országokban. Megállapítható, hogy Európa kormányainak túlnyomó többsége már korábban ratifikálta az emberi jogok nemzetközi és európai konvencióit, de mind az egyéni, mind a kollektív jogok teljes megvalósítása terén még komoly problémák tapasztalhatók. Ezért ki óhajtjuk jelenteni, hogy támogatjuk az alapvető emberi jogok érvényre jutását, amint az a nemzetközi jogban le van fektetve, és amint a vallási hagyományainkban is meg vannak határozva, és kifejezésre juttatjuk ama el-

kötelezettségünket, hogy országainkban azok érvényesüléséért munkálkodunk egész Európában.

Románia 1948-ban elfogadta az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát, 1955-ben az Emberi Jogok Európai Konvencióját, 1966-ban a Polgári és a Politikai Jogok Nemzetközi Szerződését, valamint a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok okmányát, és 1975-ben a Helsinkii Zárónyilatkozatot. Úgy értesültünk, hogy ezek az egyéni és kollektív jogok Romániában nem valósultak meg maradéktalanul.

Ezért felkérjük a kormányzó hatóságokat, hogy a törvény minden paragrafusának hatályát terjessze ki Románia összes állampolgárára, beleértve a nemzeti és vallásos kisebbségeket is.

Ezen túlmenően felhívással fordulunk Románia minden egyes állampolgárához, hogy működjék együtt az igazságos és szabad társadalmi rend felépítésében azzal, hogy támogatja az alapvető emberi jogokat, és kezdeményezni fogja Románia állampolgárai közötti kölcsönös megértést és tiszteletet a különböző vallási és kulturális közösségek között. Reményünket fejezzük ki, hogy a vallási közösségek vezető szerepet fognak játszani

az ilyen és ehhez hasonló kezdeményezésekben, és a magunk részéről ígérjük, hogy a saját országunkban támogatni fogjuk az ilyen irányú elgondolásokat.

Romániában, akárcsak Európa többi országában, támogatjuk a vallási közösségeknek a törvény által biztosított egyenlő elbírálását: az elkobzott egyházi tulajdonok visszaadását vagy kárpótlását, a gyermekek anyanyelven történő oktatásának biztosítását, a kulturális és a vallási műalkotások védelmét.

Mibennünk, akik rövidesen el fogjuk hagyni Romániát, mély emlékeket fog hagyni a látogatásunk. Hazatérve megpróbálunk olyan életet élni, hogy méltóak maradjunk az emberi méltóságnak a vallási hagyományainkban, és napjaink emberi jogi törvényeiben is megfogalmazott elvárásainknak. Mindazok, akik közülünk itt maradunk Romániában, megpróbálunk ugyanúgy cselekedni.

/Az IARF „A vallás és az emberi jogok Európában” című konferenciája résztvevői. (A konferencia helye: a kolozsvári (Románia) Protestáns Teológiai Intézet.) A konferenciát az IARF szponzorálta. Központ: 2 Market Street, Oxford, Egyesült Királyság./

HITÜNKRŐL

X. rész

A vallásgyakorlat kérdései – Az imádság

A vallásgyakorlat első tárgyának elemzésében fordított sorrendet alkalmazok. Elsőként tárgyaltam a „hogyan?”-t, utána következett a hely és az idő. Végére kerül a „mit?” kérdése. Hogyan imádkozunk, hol és mikor, – ezek az imádság feltételei. Hogy mit, ez az első és legfontosabb kérdés. Ezért tárgyalhatom feltételeinek a megvilágítása után.

A vallásgyakorlat kiemelkedő tárgyával, az imádkozással csak úgy élhetünk, ha megtanuljuk felépíteni és előadni az imádságunkat. Az unitárius tanítás nem hanyagolja el az előre megtanult imádságot. Hirdeti jelentőségét, mert saját imádságunk számára mintát ad, és erőt kölcsönöz közösségi imádkozásunkhoz.

De kihangsúlyozzuk a saját imádság fontosságát, mint ami az Isten-nel való kapcsolatot személyes élménnyé teszi, és az imádkozó gyülekezetbe való beépülést saját elhatározássá. Meggyőződésünk, hogy Isten önálló tagokból álló gyülekezeteket akar. Bekényszerített tagokat már elképzelni sem tudunk. A kikényszerített alázat helyébe önkéntes hűséget csak a saját imádság ereje képes állítani.

A saját ihletettségtől ima jelentőségét az magyarázza, hogy Isten nem akar minket rabszolgává kényszeríteni. Ezért ő segít, de helyettünk nem dolgozik. Önállóságunkat azzal tartja meg, hogy hűségre és szolgálatra nem kényszerít. Imádságot sem diktál, és nem követel. Kinyilatkoztatja magát, hogy hinni tudjunk, erőt ad a munkához, a gyógyuláshoz és a győzelemhez. Ihletést ad az imádkozáshoz. Ezt nevezzük a Szentlélek ajándékának. – De hinni, tenni, gyógyulni, győzni nekünk magunknak kell.

Mondása van erre a nép bölcsességének is: „Segíts magadon, és Isten is megsegít”. A hit, a tett, az egészség, a győzelem, az imádság a sajátunk kell legyen. „A te hited megtartott téged!” – mondja Jézus számos gyógyítás után. (Mk. 10:52.; Mt. 9:22.; Lk. 8:48.) Majd azt mondja: „Kérjétek, és adatik nektek... (Mt. 7:7.) – Én eljöttem hozzád. Velem való találkozásodat mégiscsak magadnak köszönheted, – mondja. – Annak, hogy idehozott a hited. Hit nélkül itt kisebb emberrel találkoznál egy koldusnál. De hited a királynál nagyobb emberhez: Isten Fiához hozott!

A hívő léleknek Jézusnál Istennel kell találkoznia, megújítania vele a szövetségét, és felvennie a szövetség keresztjét. Mindez roppant egyszerűnek tűnik, amikor arra kész a lélek, de képtelenséggé válik, amikor a test erőteljes. (Lk. 26:41.) Ez az a pillanat, amikor magunkon érezzük, hogy porból gyúrt bábuk vagyunk. Életet csak Isten Lelke ad nekünk. Amikor a lelkünkbe döbben, amit Dávid Ferenc a vallásszabadság kihirdetésekor idézett, hogy: „A hit Isten ajándéka, ez hallásból lesz, mely hallás Isten ígéje által van”. (Róm. 10:17.; Róm. 12:2–3.; Gal.3:5.) Ekkor döbben a lelkünkbe az, hogy Isten a beszéd tehetségét nemcsak az egymással való értekezésre adta, hanem arra is, hogy Istennel tudjunk értekezni. Arra, hogy megértsük hozzájuk szóló szavát, az Evangéliumot, az igehirdetést és a lelkiismeret hangtalan sugallatát. Meg arra, hogy Isten szavára válaszolni tudjunk.

Isten nem szól megfontolatlan szót soha senkihez. Válaszunk, az imádság is megfontolt, megépített kell legyen. Ismernünk kell az imádság részeit, fajait és formáit. Tudnunk kell imádságokat, legelőször az Úri imádságot. Napi könyörgéseket, mint a kezdés meg a befejezés imádságait. A kezdés imái könyörgések segedelemért, a befejezés imái számvetések és hálaadások.

Tudnunk kell együtt imádkozni a lelkésszel és a gyülekezettel. Ezt akkor tudjuk, amikor vágyunk templomba menni. Hisz nemcsak a falat esik jobban, ha mindnyájan esznek. Az imádság is úgy esik jobban, ha mindnyájan imádkozunk.

A „Miatyánk”-ot közösségi és magánimádságként is mondjuk, jóllehet többszámú, mert Jézus tanítványai gyülekezetében szerezte. Ez azt jelenti, hogy a két eset között áll egy átmenet. Az, amikor a közösségben magunkért is és szeretteinkért is imádkozunk, és olyan is, amikor egyedül imádkozunk, de hittestvéreinkkel vállalt közösségünket fejezzük ki az imádságunkban. A „Miatyánk” az ilyen imádság mintája mindannyiunknak.

A „Miatyánk” (Mt. 6:9–13.) az ima felépítésének is példája, részei sorrendjében és milyenségében. A „Miatyánk”-ban Jézus arra tanít, hogy minden imának Isten dicséretével kell kezdődnie. Ezt Jézus kéréssel folytatja Isten országa eljöveteleért. Az Isten országába vezető szeretetközösség tehát Jézus legfőbb kérése Istenhez. Kérések követik sorban egymást a „Miatyánk”-ban. Isten akaratának teljesülését kéri a következőben. Kifejezi, hogy minden más akaratnak meg kell hátrálnia Isten akaratát előtt. Mi unitáriusok hozzáfűzzük, hogy azért, mert Isten akaratát a tökéletesen jó akarat. Következésképpen nem egy kényúri akaratot látunk benne. Ellenkezőleg: azt látjuk, ami megment minden kényúri önkény megvalósulásától.

Jézus egyetlen anyagi kérése a mindennapi kenyérért szól, ami alatt napi megélhetést kell értenünk minden más szükségletünkkel együtt. De itt sem a kenyéren, hanem azon érezzük a hangsúlyt, hogy: „add meg nekünk ma”. Megnyilvánulni érezzük ebben, hogy Jézus az elanyagiassodással szemben a lelkiiséget sugalmazza. Arra ösztönöz, hogy csak a lelki létfeltételnek elegendő naponkénti kenyeret kérjünk.

Jézus minden más kérése lelki és erkölcsi. A bűnbocsánatért való esedezés következik. Ennek rendjén is arra ösztönöz, hogy csak akkor és olyan mértékben kérjük a bocsánatot, ahogy mi is megbocsátunk.

A következő kérésben, hogy: „ne vigy minket a kísértésbe”, (rég: „kísértetbe”), komoly odafigyelést követelő értelemátvitel található. Azon túl, hogy Károlyi idejében a „kísértet” szónak még nem egészen az volt az értelme, mint ma, van egy fordítás előtti kérdése is. Isten jó, ő senkit nem visz kísértésbe úgy, ahogy a Sátán kísértette Jézust. De próbatételeknek vet alá, mint Ábrahám hűségét (1. Móz. 22:1–18.). Véleményünk szerint ezt fejezi ki a „Miatyánk” ugyanazzal a szóval. A szó értelmének tehát módosulnia kell az imádkozó lelkiismeretében, aki szeretné elkerülni a megpróbáltatásokat. Sugalmazhatjuk, hogy erőt kérjen a győzelemhez, helytálláshoz, ha Isten a hűségét mégis próbára tenné.

Ezt a kérést a következőre is átvihetjük, amikor Jézus kéri Istent: „szabadíts meg a gonosztól”. Hisz a gonosszal szembeni ellenálláshoz is erő kell. Az ellenállást meg kell különböztetnünk a szembeszállástól, mert azt Jézus tilalom alá helyezi. (Mt.5:39.)

A befejezés Isten magasztalása, amit ősidők óta a gyülekezet hozzáadásaként tartunk számon. Szívesen mondjuk, mert hűségünket és hálaunkat fejezzük ki vele.

A keresztény imádkozásnak ez a mintája csak a legfőbb tárgyait foglalja magába az Istenhez való folyamodásnak, amiket felsorolni is nehéz volna. Hadd szögezzük le, hogy az unitárius imádság fő részei a magasztalás, kérés, bűnbánat a „Miatyánk”-ból származnak. Jézus máshol hálaadó imádkozást is tanít, mint az úrvacsora szereztetésekor (Mk. 14:23.). Kéréseinkkel mi nem próbáljuk megmászni Isten akaratát. Inkább elfogadjuk, ami Isten jóságából fakad, amiért Istennek hálaak vagyunk.

Hadd világítsunk rá végül az imádság fejlődésének útjára egy gondolattal. A kereszténység előtti korban az imádkozó befolyásolni próbálta Istent a maga javára, átkozódott vetélytársai ellen. Ezek mind átjönnek a kereszténységbe, de eltörlő az unitárius reformáció az alkudozó imádkozással együtt, melyben ígéreteket, fogadalmakat tesz az imádkozó. Teljesítésük feltételeként mondja el kéréseit. A Biblia szövetséggé nemesíti az alkudozást (Zsolt. 25:10., Lk.1:72.). Isten segedelmet ígér a hűség ellenében. Az alkuimádság máshol még ma is él fogadalmi ima formájában. Ebben az ember ajánl fel áldozatot Istennek a segedelemért.

A fogadalom a mi imáinkban is jelen van, de feltétel nélkül akarjuk teljesíteni. Fogadalmat teszünk a konfirmációban, hogy hűségesek leszünk Istenhez és a hitünkhöz. Fogadalmat teszünk egymásnak a házasságkötéskor, Isten előtt, és jóban-rosszban akarjuk azokat megtartani.

– Mert tudja a mi Atyánk, mire van szükségünk, mielőtt még kérnénk tőle (Mt. 6:48.).

Nyitrai Levente

ISTENTISZTELET

Kászoni József lelkész beiktatása alkalmából

A Budapesti Unitárius Egyházközség IX. ker. Hőgyes Endre utcai templomában 1994. július 30-án, szombaton 18 órakor *lelkészbeiktató közgyűlést és istentiszteletet* tartott, melynek során foglalta el állomáshelyét a közelmúltban Homoródszentmártonból áttelepült *Kászoni József* lelkész. A lelkészbeiktató közgyűlésen, majd az azt követő istentiszteleten a hívek a templomot zsúfolásig megtöltötték. Az ünnepi est a következőképpen zajlott le:

A kezdő egyházi énekünk elénekzése után *dr. Beke Ildikó* gondnokasszony felolvasta a Budapesti Unitárius Egyházközség tavalyi lelkészválasztó közgyűlésén felvett jegyzőkönyvet, majd néhány mondattal bemutatta az újonnan kinevezett lelkészünket, *Kászoni Józsefet*. Ezt követően *Gálffy Gábor* gondnok felolvasta a Magyarországi Unitárius Egyház által *Kászoni József* lelkésznek címzett kinevezési okiratot, majd *Bencze Márton* püspökhelyettes ünnepélyes keretek között iktatta be az új lelképásztort. *Kászoni Józsefet* sorrendben az alábbi személyiségek üdvözölték: elsőnek *Bencze Márton* püspökhelyettes, aki a Homoród mentén *Kászoni József* által kifejtett hallatlan szorgalom és szervezőmunka töretlen továbbvitelét kérte; *dr. Lőrincz Ernő* főgondnokhelyettes a hívek pasztorálásának fontosságára hívta fel a figyelmet; *Orbókné Szent-Iványi Ilona* az egyházközség előtt álló megnövekedett közéleti munkába való aktív bekapcsolódást várja; *dr. Jakab Jenő* a pályatársak hathatós közreműködésére tett ígéretet; *Buksa Attila* gondnok a hívek mihamarabbi személyes megismerését kérte, és ehhez a rendkívül fontos munkához ajánlotta fel a közreműködését.

A köszöntők elhangzása után az újonnan kinevezett lelképásztort megtartotta első szószéki szolgálatát.

A felemelő hangulatban lezajlott lelkészbeiktató közgyűlés és istentisztelet után a gyülekezeti teremben állófogadás volt, ahol az istentisztelet résztvevői baráti hangulatban ismerkedtek az új lelképásztorral.

Most úgy illenék, hogy e sorok írója röviden ismertesse az újonnan beiktatott *Kászoni József* életútját – ám merészet gondolva, erre a lehető legilletékesebbet, magát *Kászoni Józsefet* kértem meg. Hiszen önála jobban, pontosabban – megítélésem szerint – senki sem tudná ezt kis hazánkban megtenni.

Gálffy Gábor

Bemutatkozunk, avagy rövid önvallomás magunkról

1994 május idusán érkeztem meg Budapestre a Hőgyes Endre utcai unitárius templom második lelkészi állásának betöltésére, a budapesti Unitárius Egyházközség meghívására. Nevem *Kászoni K. József*, születtem az Úr 1951. esztendejében június havának 13. napján, Erdély fővárosában, „Kincses Kolozsváron”.

Budapestre való érkezésemet követő pár napra jött meg feleségem *Kászoni Kövendi Mária*, s végül az érkezési sorrendet – az iskolai év befelyeztetével – lányaink: *Zsófia* és *Zsuzsanna* zárták.

Iskolai tanulmányaimat szülővárosomban kezdtem a *Brassai Sámuelről* – akkor 7-es sz. Általános Iskola – elnevezett unitárius gimnáziumban. Itt 10 évet jártam. A gimnázium két utolsó évét a 12-es sz. Általános Iskolában fejeztem be, ahol érettségiztem is.

1973-ban sikeres felvételi vizsga után kezdhettem meg tanulmányaimat szülővárosomban az Egyetemi Fokú Egyeséges Protestáns Teológiai Intézetben, amit 1977-ben fejeztem be. Ezt követően nyertem segédlelkészi kinevezést a Maros megyéhez tartozó bözödújfalvi, illetve a Hargita megyében levő körispataki egyházközségekbe. (Az előbbi sajnos azóta már nem létezik, hiszen egy völgyzárógát építésével a falut teljes egészében felszámolták, és annak lakói 17 helyen telepedtek le.)

1978-ban tettem le az ún. nagypapi vizsgámat, és az 1980-ban tartott Zsinati Főtanácson Brassóban szenteltek lelkésszé.

1980-ban *Gellérd Imre* halálával az üresedésben levő egyházközséget pályáztam meg és nyertem el annak lelkészi állását. Így 1980. május 1-től 1994. május 1-ig, lemondásomig végeztem a lelkészi teendőket a Hargita megyei Homoródszentmártonban.

Az 1990–91-es iskolai évet az Észak-angliai Manchester városának Unitárius Teológiáján (Unitarian College Manchester) töltöttem, ahol teológiai illetve angol nyelvi ismereteimet bővítettem.

Innen 1991. augusztus 1-én tértem haza, ahol tovább folytattam egy időre félbehagyott munkámat.

1992. március–április hónapjait az Egyesült Államokban töltöttem, ahova a San Jose-i unitárius-univerzalisták (Homoródszentmárton testvér egyházközsége) hívtak meg. Állomáshelyem rövid ideig San Jose, majd a San Franciscó-i Öböl-térséghez tartozó Berkeley városa volt.

Célom itt Budapesten is az lenne, ami eddig is volt: végezni a lelkészi hivatást – erősítve ez által a középmezőkhöz tartozó lelkészek sorát – az unitárius anyaszentegyház előmenetelére, melyhez Isten áldását és a hívek közreműködését kérem.

Kászoni József

Ady Endre gyönyörű sorai kíváncsiak e beszámoló elé:

„Meleg karokban melegedni,
Falni suttogó, drága szókat,
Jutalmazókat, csókolókat:
Milyen jó volna jónak lenni.
Buzgóságban sosem lohadni,
Semmit se kérni, el se venni,
Nagy hűséggel mindent szeretni:
Milyen jó volna mindig adni.
Még az álmok sem hazudnak,
Mégis víg hitet adni másnak,
Kísérő sírást a sírásnak:
Milyen jó volna áldni tudni”.

Közel öt esztendővel ezelőtt a „jóság síró vágya” vitt el a Füzesgyarmati Szociális Otthon lakói közé. Senki nem küldött, senki nem hívott, csak egy erős isteni megérzés vitt oda, mert hallottuk, hogy van egy ilyen intézmény, amelyet nem gondoz lelkész, csak néha nagy ünnepeken kapnak úrvacsorát és a halottaikat „szegényes” módon eltemetik. Minden hónap harmadik vasárnapjának délutánját áldoztuk erre az „otthoni” istentisztelettel egybekötött találkozóra. Tartottunk szertartást az előtérben, két folyosónak találkozásánál és az utóbbi időkben az újonnan épített szárny társalgójában. Olyan jó volt a szertartások utáni elbeszélgetés, és a fekvő betegek vagy gyengélkedők meglátogatása szobáikban. Ez az istentiszteleti résznél is maradandóbb élményt adott. Az istentiszteletek menete hasonlatos a vasárnapi rendes istentiszteletekéhez, evangéliumot itt is mindig hittanórás gyermek olvasott, legtöbb alkalommal a lelkészi család gyerekei. Különös élményeket adott a nagy ünnepek megtartása. Ilyenkor első nap délutánján vagy második nap délutánján jutottunk el az Otthonba. Karácsonykor a gyermekműsor javát is bemutattuk, nagypéntek után, húsvét alkalmával a lelkész és énekvezér a Passióból adott elő nagyobb részeket. Anyák napi műsorainkkal is megjelentünk közöttük. Egyszerűen leírhatatlan az élmény, amiben az Otthon lakói és a szolgálattétvők egyaránt részesültek. Számos lakó írásban hagyta meg, hogy a temetési szertartást is mi végezzük el, majd ha eljön az óra. Unitárius vallású nincs és nem volt még a kb. 80–90 lakó közt, de szertartásainkon egy szívvel-lélekkel énekeltük a Szent-Bogáti-Tordai féle zsoltárokat. Több énekeskönyvet, Bibliát igényeltek az évek folyamán. Saját kiadványunk megmaradt példányait is ki szottuk osztani, úgyszintén az Unitárius Élet írásait is igen kedvelik. Fájdalmas dolog elmondani, hogy munkánk most nem lehet olyan szívmengető, mert itt is megjelent más egyházak, felekezetek mindig káros kisajátítási, előnyszerzési szándéka, és a vele együtt járó „térhódítás” a többségi elv nemtelen hangoztatásával. De mi, mert isteni szándékot teljesítettünk eddig, végezzük munkánkat ezután is úgy, „ahogy lehet”.

Balázsi László

Ötödik éve őrzi hagyományát a tiszadobi N.Ö.T. (Nemzetközi Ökumenikus Tábor), amelyet augusztus első hetében az Andrássy-kastélyban rendeztünk ismét meg.

Tavaly az előkészületeknek a homoródszentmártoni Ifjúsági Központ adott otthont Kászoni József meghívására. Ott fogalmazódott meg a tábor témája: Pál, a kereszt boldja.

Az unitárius csapat vezetését, mint stafétabotot Kászoni Józseftől vettük át, Szombatfalvi József csehétfalvi lelkész és jómagam.

Harmadik éve veszünk részt mi, unitáriusok ebben a táborban. Az idei csoport öt fiatal számlált, volt köztük veterán, volt újonc is – így színes a csapat!

A program a megszokott, jól bevált felépítés szerint: az öt nap mindegyike egy-egy szakaszt ölelt fel Pál apostol életútjából. Ezek a „stációk”: 1. Megtérés előtt; 2. Damaszkusz; 3. Fogolyként szabadon; 4. Hol a határ; 5. Szeretet.

Reggeli áhítat vezetett be a napi téma hangulatába, ami ugyanakkor egy felekezet liturgiájával is megismertetett. Ezt előadás követte, amely részletesen boncolta a témát, megvilágította a történelmi összefüggéseket és teológiai berkekbe is engedett bepillantani. Az előadás után csoportos foglalkozáson vettünk részt. Itt lehetőség adódott a felmerülő kérdések tisztázására, a megfogalmazódott gondolat elmélyítésére.

Az intenzív „tanulás” után a nyárnak adtuk meg, ami megilleti: fürdés a Tiszában, sportolás, azaz lazítás.

Minden napot beszámoló, közös játék, sok-sok ének és az esti áhítat, zsoltármeditáció zárt.

Egyik este Gryllus Dániel volt a vendégünk, a Pál-levelek szerinti dalaival ajándékozott meg, majd a Kaláka-rongók kérésére a korábbi lemezek dalaiból is hallhattunk.

Másnap a nyíregyházi Sóstóra kirándultunk, meglátogattuk a Múzeumfalut, ahol a nagy meglepetés az volt, hogy lovagolhatott, aki mert és tudott.

A tábor koronája a szabad ég alatti záró istentisztelet volt; az öreg tölgy alatt vehetett úrvacsorát, ki-ki a maga hite szerint.

Kevesebben voltunk az idén (anyagi akadályok miatt), de hát nem a sokaságtól függ a minőség. Gazdagabbak letünk tudással, barátságokkal, hittel. Ezúton mondok köszönetet mindezért a fáradhatatlan rendezőknek: Laborci Gézának és Sztanko Gyöngyinek, a nyíregyházi ev. lelkész-házaspárnak; külön az unitárius csapat nevében a Magyarországi Unitárius Egyháznak támogatásért.

Ezzel a bibliai idézettel bocsátottak útra:

„Elég neked az én kegyelmem; mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.”

2Kor.12,9.

Miklóssy-Vári Katalin
teológiai hallgató

Szeretettel gratulálunk dr. Nyiredy Szabolcs afiának, a 345. sz. János Zsigmond cserkész-csapat vezetőjének, aki 1994. szeptember 2-án a Budapesti Műszaki Egyetemen vette át 50 éves vegyész-mérnöki aranydiplomáját. Isten áldását kérjük további életére egyházunk, a cserkész-csapat és lapunk nevében.

Hazatalálás

Ószabó István debreceni költő atyámfia legújabb kötetét – Ügetés tiport utak porán – olvasgatván örömmel fedezhetjük fel, hogy ismét megtalálta igazi hangját. A keleti róna fia szól hozzánk, mint a puszta madara:

„Hol fű-százada élén
Ősz-hazafi: a pityang küzd még.
Buzdítva e mezőn téged istenítve,
csak téged, fénylő, nagy ezüst-ég.”

Hazaszólította „a Duna keleti partja felőli kis ország”. A költő egyszerűen így vall a szülőföldjéről:
„A Hortobágyhoz köt minden.”

Ez a táj, a „jelenidejű túlvilág”, ahonnan erőt, tisztaságot meríthet, mert szilárdak a gyökerei. Innen táplálkozik hitének ősisége és puritánsága. Ősi életanyag ez, mint a krisztusi élet. Ebben az ősiségben rejlik magyarsága, alföldiségének lényege. Ez az ittelejtett ősvilág a magyarságunk eszenciája. Ha fájdalmasan is, de Ószabó költészetében tudatossá lett ez a lényeg.

„Kiskorom gabona-
szakállú vidéke,
ahol zúgolódik
apám fenyőke
éjek viharában-
ott vagy te, sők heten
Ond-Kundék esküdnek
iskoláskönyvemben.
Tarsolylemezeket,
hűs vasolvasztókat,
te tárod föl nekem
barbár koporsódat.
Kin-kehely: sziklafehér
kündükoponya,
tűzvész-szárnyú város,
Gólem szárnyasanya.”
(Ének-mélye öt fokán)

Időtálló nagyságának tündöklő jele a nyitó, adys hangszerelésű költemény:
„Kegyelmed egy-egy szép lovát”.

A lovas kép értelem, érzelem és sejtetem lángjában, a lélek ősi kohójában izzott jelképpé. Gyötrelmes életútját összegezve fordul a mindenség Urához:

„Mégis, ha nekem megbocsátod,
ma újra itt állok, Uram, – várva:
vágató, dübörgő dúvad-robogással
pusztának eresztett, kegyelmed régi lovára.”

Hadd vágasson végig az ősi pusztán, a magyarság életútján. Magyarságának alapélménye a gond, a félelem és elesettség. A város szélére vetette az élet, panasolja *Csokonai sorsa* című versében. Szembe kell néznie magányával, kivetettségével.

Ám ugyanakkor találkozás is ez a tanyasi lét a szülő tájjal, az őstermészettel. Ez a mágikus életérzés felemeli a tehetetlenség, elesettség magányából. Felmutatja önmagát, hazatalált. Ebben rejlik igazi nagysága, lírájának sajátos bája. Költői nyelve Ady szimbolizmusán érlelt, sinkai ihletettségű. Az éltető Nap, az égbolt végtelenje, a puszta zöld tengere, a rét pompázó virágai, madarai, a gyermekkor megannyi emléképe, s mélyben a tájba ivódott múlt. Ezt jelenti számára a puszta.

„Hortobágyi magas ég! Pirkadj!
De mégse! Várj!

...egy kis nyugodalmat még adj:
aztán derengj,
ragyogj egész nap!”

A pusztai lét – egyedülálló magyarságélménye. A versek mélyén ott lüktet a folytonosság: múlt, jelen és jövő között.

A mágikus életanyag: igen mélyről fakad ez az élmény. Nemcsak a gyermekkor letűnt világából, hanem a pusztai lét, az ősök múltjából is táplálkozik. Az „olümposzi magaslatról” fokozatosan szállt alá a „tiport utak porába” a költő, hogy meglege ismét önmagát. A francia neoavantgard szimbolizmusától a Résztvevők oldottabb hangvételén át ismét a sinkai örökségbe lépő költő atyámfiait köszönhetjük: megtért övéihez. Mondanivalója, stílusa egyszerű, mert a mindenségről szól, világos, mert a világrejtelemtől kölcsönzi fényét.

A bujdosó lovas, aki elvesz a láthatáron, „lováról levitézlik”, miután végignyargalja az ősi pusztát, a múltat, jelent és jövőt. Hangja áhítatos és fennkölt, mert azt hirdeti, hogy az élet örök.

Felhős Szabolcs

„A szombatosság és az 1590-es évek antitrinitarizmusa” címen Szegeden megrendezett egyházi és vallástörténeti kurzus résztvevői:
Balázs Mihály docens, Szász János lelkész,
Felhős Szabolcs beregi szórványgondnok kolozsvári unitárius teológusok társaságában.

HÍREK

Az *International Christian Embassy Jerusalem* kelet-európai képviselete, a *Magyarországi Cionista Szövetség* és a *Jewish Agency for Israel* budapesti irodája közös nyilatkozatot adott ki, amelyben elítéli a napjainkban újjáéledő terrorista akciókat a világ különböző részein éppúgy, mint Magyarországon. A nyilatkozatot elküldték aláírásra az ENSZ-nek, a Zsidó Világkongresszusnak, az Amerikai Kongresszusnak, a Magyar Köztársaság elnökének és Parlamentjének, a magyarországi egyházak képviselőinek és a magyarországi zsidó szervezeteknek.

Az *Európai Keresztyén – keresztény Nők Ökumenikus Fórumának* Negyedik Nagygyűlését rendezték első ízben Budapesten augusztus 19–26 között. A testvér-szervezetek küldöttei több mint 30 országból érkeztek, köztük olyan távoliakból is, mint Hongkong, Banglades és Korea. A tanácskozás mottója: **NE FÉLJ – GONDOLJ A JÖVŐRE.** A különböző régiók különböző témákat hoztak: a nők elleni erőszak, a nők elszegényedése és Európa polarizálódása egyaránt szerepelt az előadások és megbeszélések között. A fórumon előadást tartott **Geneve Jacques**, a Francia Menekültügyi és Segélyszervezet, valamint **Barbel Wartenberg-Potter** az Egyházak Világtanácsa részéről.

Az *Erdélyi Gyülekezet a Reménység Szigetén* augusztus 18–22. között a „**JÖVENDŐT KERESSÜK**” címmel tartott ünnepi tanácskozást. A résztvevők erdélyi polgármesterek, szilágysági és vajdasági látogatók, és a nyári Népfőiskolán résztvevő egyetemisták voltak. A tanácskozásnak több kiemelkedő programja volt, mint pl.: *Erdélyi magyar polgármesterek tanácskozása a székelyföldi falvak és városok helyzetéről; Vajdasági magyar jövő; Milyen jövője van egy kisebbségi magyar fiatalnak a szülőföldjén?* Az ötnapos megbeszélést **Tabajdi Csaba** államtitkár előadása és a Konferencia Üzenete meghirdetése fejezte be.

A Magyar Köztársaság elnöke és miniszterelnöke, valamint az Országgyűlés elnöke augusztus 20-án, államalapító **Szent István király** ünnepe alkalmából fogadást adott a Parlamentben. Egyházunkat mind ezen, mind a budai Várban tartott hivatalos ünnepségen **dr. Lőrincz Ernő** főgondnokhelyettes képviselte.

Esketések

Polgári házasságkötés után templomunkban megjelentek és egyházi áldásban részesültek.

Július 26.

Kovács Sándor és Kóka Erzsébet

Július 30.

Vass Zoltán és Rácz Tünde

Július 30.

Nagy Zoltán és Erdei Erika

Július 30.

Mátyás Béla és Fülöp Anikó

Augusztus 6.

Bátori István

és Barabás Ildikó Csilla

Isten áldása legyen az ifjú párok életén.

Unitárius műsorok

Szeptember 18. vasárnap

MTV 2 11.20

istentiszteleti előzetes

Az unitarizmus szülőföldjén.

Székelyföldi

unitárius gyülekezetek

Szeptember 25. vasárnap

MTV 1 de. 11 óra

Istentisztelet közvetítése a Hőgyes Endre utcai templomunkból

Október 2. vasárnap

MTV 1 du. 16.30

unitárius „Örömhír”

HALOTTAINK

Dr. Hegedűs Ábel
74 éves

Szoboticsánecz
Károlyné
sz. Balázs Julianna
70 éves

Kisgyörgy Lajos 87 éves

Károlyi Ferenc 83 éves

Isten adjon csendes pihenést eltávozott testvéreinknek az anyaföld ölén, lelküknek örök üdvösséget, a hátramaradott gyászolóknak pedig vigasztalást.

Felhívás

DÁVID FERENC egyházalapító püspökünk új emléktáblájának leleplezési és koszorúzási ünnepsége 1994. szeptember 18-án, vasárnap 13 órakor lesz a Budapest, XI. ker. Dávid Ferenc utca 2/a. sz. ház homlokfalán. (Dávid Ferenc u. – Villányi u. sarok)

Emlékbeszédet mondanak és az emléktáblát leleplezik:

Dr. Bánhegyi Emil Budapest XI. kerületi önkormányzatának polgármestere,

Bencze Márton püspökhelyettes, egyházi elnök,

Dr. Lőrincz Ernő főgondnokhelyettes, világi elnök.

Mindenkit szeretettel hívunk és várunk e felemelő ünnepségre.

Apróhirdetés

Eladó a Vác közeli Kosd község erdős környezetében 2306 nm tehermentes belterületi üdülőtelek. Panoráma olcsó áron! – Tel.: 1-870-594 Budapest.

Laptulajdonos:
Magyarországi Unitárius Egyház

Felelős kiadó:
Bencze Márton
egyházi elnök

Főszerkesztő:
Bencze Franciska

Szerkesztőbizottság:
Gálffy Gábor, Kászoni József,
Muszka Ibolya, Nyitrai Levente

Szerkesztőségi titkár:
Sándor Gy. Mátyás

SZERKESZTŐSÉG CÍME:
V., Nagy Ignác utca 2-4. Budapest, 1055.
Telefon/fax: 111-2801
Terjeszti a Magyarországi Unitárius Egyház.
Előfizethető:
egyházi központunkban, a lelkész irodákban,
vagy egyházi csekkben, Unitárius Élet jellegével.
Évi előfizetési díj: 360,- Ft.
Egyes szám ára 30,- Ft.
• Megjelenik havonta.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Index: 25 842

Készült a **Cerberus Kft.** gondozásában
(Budapest V., Kálmán Imre u. 23.
Tel.: 132-3511)

Felelős vezető: Schmidt Gábor

HU ISSN 0133-1272